

Ανοιχτή επιστολή προς την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, τις υπηρεσίες του Υπ.Α.Α.Τ. και κάθε ενδιαφερόμενο

Η προβατοτροφία είναι κρίσιμος παραγωγικός τομέας, ιστορικά συνδεδεμένος με τη Λέσβο και με σημαντική συμβολή στην οικονομική ανάπτυξη. Ο μεγάλος αριθμός των οικογενειακών προβατοτροφικών εκμεταλλεύσεων, στις οποίες δραστηριοποιούνται και νέοι κτηνοτρόφοι, συμβάλλει στην κοινωνική συνοχή και τη βιώσιμη ανάπτυξη του νησιού. Παράλληλα στηρίζει την ευρύτερη τοπική οικονομική δραστηριότητα, που περιλαμβάνει τη μεταποίηση, την τυροκομία (ΠΟΠ τυριά: λαδοτύρι, φέτα, κασέρι) και το εμπόριο.

Η τοπική φυλή προβάτου Λέσβου ανήκει στους τοπικούς ζωικούς γενετικούς πόρους, και αποτελεί προϊόν εξέλιξης και προσαρμογής αιώνων στο περιβάλλον στο οποίο εκτρέφεται, ενώ έχει αναπτύξει σημαντική ανθεκτικότητα σε ασθένειες. Η φυλή αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της πολιτιστικής κληρονομιάς του νησιού και η προστασία της είναι επιτακτική ανάγκη.

Αναγνωρίζοντας τα παραπάνω, το ΥπΑΑΤ χρηματοδοτεί επί σειρά ετών (ΠΑΑ - Δράση 10.2.1. - Γενετικοί Πόροι στην Κτηνοτροφία) τη συστηματική παρακολούθηση, καταγραφή των αποδόσεων, της γενεαλογίας και τη γενετική βελτίωση της φυλής προβάτου Λέσβου και πρόσφατα (2023-2025) χρηματοδότησε (ΠΑΑ, Μέτρο 16, Υπομέτρο 16.1-16.2) μέσω της ΠΒΑ το έργο **ΛΕΣΠΕΡ (κωδικός M16ΣΥΝ2-00084)** που είχε ως αντικείμενο τη **«Δημιουργία εγκατάστασης συλλογής σπέρματος από κριούς φυλής Λέσβου, για τις ανάγκες των εκτροφών προβάτου φυλής Λέσβου»**

Το έργο **ΛΕΣΠΕΡ** (<https://lesper.gr/>) παρέδωσε

- 1. εξοπλισμένο εργαστήριο ελέγχου, επεξεργασίας και συσκευασίας νωπού σπέρματος κριού**, καθώς και εξοπλισμό απαραίτητο για την εφαρμογή της Τεχνητής Σπερματέγχυσης (Τ.Σ.) σε προβατοτροφικές μονάδες.
- 2. εκπαιδευμένους σπερματοδότες κριούς φυλής Λέσβου α)** υψηλής γενετικής αξίας, με βάση τα στοιχεία που καταγράφονται στο πλαίσιο της Δράσης 10.2.1 και **β)** γονιμοποιητικής ικανότητας ελεγμένης, τόσο στο εργαστήριο (in vitro) όσο και in vivo μετά από Τ.Σ. σε επιλεγμένα θηλυκά εκτροφών της Ένωσης Κτηνοτρόφων προβάτου Φυλής Λέσβου (ΕΚΠΦΛ) και του Αγροτικού Συνεταιρισμού Κλειού (ΑΣΚ).
- 3. εκπαιδευμένο προσωπικό.** Συνεργάτης του έργου, που ζει και εργάζεται στη Λέσβο, απέκτησε σημαντικότερη εμπειρία στην εκπαίδευση σπερματοδοτών κριών και στους χειρισμούς του νωπού σπέρματος κατά τη συλλογή, την επεξεργασία, τη συσκευασία και τη μεταφορά του στις μονάδες και διαθέτει άδεια σπερματεγχύτη.
- 4. έντυπο υλικό με οδηγίες για την εφαρμογή της Τ.Σ. σε εκτροφές προβάτου** στο οποίο, πέρα από τις δραστηριότητες και τα αποτελέσματα του έργου «ΛΕΣΠΕΡ»,

αναλύονται οι προϋποθέσεις και οι ορθές πρακτικές εφαρμογής της Τ.Σ. σε κτηνοτροφικές μονάδες και τα οφέλη της.

Η εγκατάσταση αυτή, που ανήκει στην ΕΚΠΦΛ, **αδειοδοτήθηκε** από το Υπ.Α.Α.Τ. (Α.Π. 230559, 29/8/2025) και μπήκαν έτσι οι βάσεις για την εκτεταμένη συστηματική εφαρμογή της Τ.Σ., που αναμένεται να συμβάλλει καθοριστικά στην επιτάχυνση της γενετικής βελτίωσης της φυλής και να αποφέρει σημαντικό οικονομικό όφελος για τους κτηνοτρόφους.

Το τελευταίο διάστημα παρακολουθούμε με μεγάλη ανησυχία την εξέλιξη της επιζωοτίας του αφθώδους πυρετού στη Λέσβο και **καλούμε τις αρμόδιες αρχές να λάβουν άμεσα όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη διασφάλιση της προστασίας του προβάτου φυλής Λέσβου** και όλων των υποδομών που περιγράφονται παραπάνω και μπορούν να έχουν σημαντικό ρόλο στην αποκατάσταση του ζωικού κεφαλαίου.

Επιβάλλεται να διατεθούν άμεσα οι αναγκαίοι πόροι για την εφαρμογή των απολύτως απαραίτητων και αναντικατάστατων μέτρων βιοασφάλειας. Παράλληλα, προτείνεται να εξεταστεί σοβαρά **α)** το ενδεχόμενο εφαρμογής εμβολιασμού των σπερματοδοτών κριών, αλλά και των υγιών ζώων στις εκτροφές προβάτου φυλής Λέσβου, που συμμετέχουν στη Δράση 10.2.1, με εμβόλια που επιτρέπουν το διαχωρισμό του εμβολιακού στελέχους του ιού από τον φυσικό ιό και **β)** το ενδεχόμενο εξαίρεσης από τη σφαγή των υγιών ζώων στις εκτροφές προβάτου φυλής Λέσβου, που συμμετέχουν στη Δράση 10.2.1, ως πολύτιμου γενετικού πόρου που απειλείται (Regulation EU 2016/1012, Regulation EU 2016/429). Σε κάθε περίπτωση, είναι σημαντικό οι αποφάσεις για τη θανάτωση προβάτων της φυλής Λέσβου να περιορισθούν στις απολύτως απαραίτητες.

Είμαστε στη διάθεση της Περιφέρειας και των αρμόδιων Διευθύνσεων του Υπ.Α.Α.Τ. για να συνδράμουμε με την επιστημονική μας γνώση και εμπειρία σε ένα οργανωμένο σχέδιο στήριξης των εκτροφών της φυλής προβάτου Λέσβου.

Τα μέλη της επιστημονικής ομάδας του έργου ΛΕΣΠΕΡ

Φωτεινή Σαμαρτζή, DVM, PhD, Κύρια Ερευνήτρια, ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ – Συντονίστρια

Χριστίνα Λίγδα, MSc, PhD, Διευθύντρια Ερευνών, ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ

Κωνσταντίνος Ρέκκας, DVM, PhD, Κύριος Ερευνητής, ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ

Αικατερίνη Σαράτση, DVM, PhD, Κύρια Ερευνήτρια, ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ

Θεοδώρα Τσιλιγιάννη, DVM, PhD, Διευθύντρια Ερευνών, ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ